

IFMETALL GÖTEBORG

MEDLEMSMAGASIN 3/2024

Otrygga jobb ökar riskerna

Alldeles för många dör, skadas eller blir sjuka på sina jobb

I SKRIVANDE STUND är hösten på ingång. Jag hoppas verkligen att er sommar har varit avslappnande och att ni fått den välbehövliga återhämtning som ni ska ha.

✱

I DETTA NUMMER kommer stort fokus ligga på arbetsmiljön och de tragiska olyckor som sker på den svenska arbetsmarknaden. Alldeles för många dör, skadas eller blir sjuka på sina jobb idag. Det är inte acceptabelt att gå till jobbet och inte komma tillbaka efter arbetsdagens slut, under lång tid bli sjuk av sitt arbete eller bli skadad, till och med för livet, på grund av att vi måste sätta mat på bordet och betala våra räkningar. IF Metall kräver varje dag förändringar i lagar och kollektivavtal och IF Metalls skyddsombud och lokala fackliga organisationer jobbar stenhårt för att förbättra arbetsmiljön, varje dag!

Dessutom har vi en regering som inte tillsätter nödvändiga resurser för att komma till bukt med de problem vi idag har på svensk arbetsmarknad, till exempel genom att de tog beslut i riksdagen att inte ge regionala skyddsombud större befogenheter på arbetsplatserna.

✱

DU KAN ÄVEN i detta nummer läsa om den utredning som regeringen har tagit fram som handlar om hur sjukförsäkringen kan förändras. I min mening så kommer den försämrans oerhört mycket ifall den skulle bli verklighet!

✱

JAG VILL OCKSÅ passa på att säga, att nu under hösten kommer IF Metall Göteborg planera verksamheten för 2025, för att få den bästa verksamheten för IF Metall Göteborgs medlemmar. Alla fackliga utbildningar kommer att planeras, hur avdelningens verksamheter kommer förbättras – ja, till och med detta magasin kommer att i detalj planeras. Allt för att ni som medlemmar och läsare ska få så intressant läsning som möjligt.

Hoppas ni får en skön höst! Och att denna hösten kommer vara den hösten då Tesla tecknar kollektivavtal. För den 27 oktober i år har konflikten pågått ett år. Och IF Metall kommer inte ge sig innan ett avtal finns på plats.

Zarko Djurovic
Ordförande IF Metall Göteborg

Bildmontage. Foto: Lena Lindell.

Tidöregeringen utreder försämrad sjukförsäkring

Under 2021 och 2022 valde den socialdemokratiska regeringen att täppa till de luckor som regeringen Reinfeldt genomförde under deras år vid regeringsmakten mellan 2006–2014.

och med maktskiftet 2022, där Tidöpartierna vann valet har man startat en utredning av sjukförsäkringssystemet. Utredningen blev klar den 1 april.

Utredningens förslag

Så här ser utredningen ut, i grova drag:

- **Tuffare villkor ska återinföras.** Sedan mars 2021 kan du få behålla sjukpenningen även efter dag 180 om det mesta talar för att du kan komma tillbaka till ditt gamla arbete inom rimlig tid (senast dag 365 i sjukskrivningen, eller dag 550 om det finns särskilda skäl). Den lättnaden ska tas bort, anser utredningen, som vill återinföra de gamla, strikta villkoren för sjukpenning efter dag 180.

- **Lättnaden för äldre sjuka slopas.** Sedan februari 2022 slipper äldre sjuka människor (63 år och äldre) kraven på att ställa om till ett annat arbete. De kan alltså få sjukpenning då de är för sjuka för att jobba hos sin tidigare arbetsgivare. Också denna lättnad vill utredningen dra tillbaka.

- **Ingen precisering av yrke krävs.** Försäkringskassan ska inte längre behöva precisera vad för slags arbete (vilken yrkesgrupp) du som har varit sjuk i 180 dagar anses kunna klara. Precis som tidigare ska alltså sjukpenning kunna avslås om du bedöms klara ett "normalt förekommande arbete", utan exempel på vad för slags arbete som avses.

"Förtidspensionen" kvar

Bara på en punkt anser utredningen att den rödgröna regeringens lagändring kan vara kvar. Det gäller möjligheten att få sjukersättning, det som förr kallades förtidspension, när man är 61 år eller äldre.

Försäkringskassan ska bara pröva om dessa äldre kan klara ett jobb de har erfarenhet av, inte om de skulle kunna klara

något arbete över huvudet taget. Denna lättnad ska alltså bli kvar, men utvecklingen bör följas noga, säger utredningen.

Starkt kritiska

LO har svarat på den remiss som skickats ut och är starkt kritiska till utredningens förslag. Så här svarar LO:s nya ordförande på utredningens förslag:

– Redan nu är sjukförsäkringen för svag och med de föreslagna förändringarna tar

vi ett stort kliv bakåt igen. Regeringen måste sätta stopp för dessa förslag. Jag förväntar mig att Anna Tenje tar intryck av de kritiska remissvaren. Annars ökar otryggheten för vanligt folk och

sjuka tvingas ut i fattigdom eller att arbeta sjuka, säger Johan Lindholm.

Johan Lindholm, LO.

Kristofer Bergman

Smygprishöjningar med krympflation

■ Minskat innehåll och krympt förpackning = Svårt för kunderna att se. "Krympflation" är sedan några år ett etablerat sätt att smyghöja priser. Ett exempel är att vissa tillverkare av krossade tomater minskar mängden från 400 till 390 gram. Det märks nästan inte på förpackningen, utan bara om man hittar uppgiften om vikten.

Sveriges konsumenter tycker inte att vi som handlar ska bli lurade. De ger råd: Kolla jämförpriser. Säg ifrån i butiken. Kontakta tillverkarna. Låt Konsumentverket veta om du känner dig lurad – det kan vara vilseledande marknadsföring.

Kraftig skuldökning hos Kronofogden

■ Närmare 300 000 personer har obetalda fakturor, räkningar eller avbetalningar på lån som hamnat hos Kronofogden. Det totala beloppet i kraven har ökat med hela 70 procent på två år och första halvåret i år var det sammanlagda skuldbeloppet 18,4 miljarder kronor. Störst är ökningen bland personer 55–64 år.

Fler än 22 000 sökande skickade in betalningsförelägganden under första halvåret. Bland dem finns nischbanker och telefonbolag, men även mindre företag som har svårare att klara förluster om kunderna inte betalar för sig.

På Kronofogden ser man två vägar att lösa problemet. Det ena är att varje individ tar större ansvar för sin ekonomi. Det andra är att de företag som lånar ut pengar tar ansvar och gör bättre prövningar av dem som söker lån.

Tydlig uppgång för att köpa second hand

■ Tre fjärdedelar av svenska folket har handlat använda kläder eller prylar under det senaste året. Det visar Myrorna i sin second hand-rapport 2024. Organisationen konstaterar att detta är en tydlig uppgång jämfört med 2018 då i stort sett lika många svenskar svarade att de inte hade handlat second hand. Myrorna tror att om fem år kommer alla svenskar att vara med och köpa kläder och saker som redan varit använda.

För Myrorna är den här branschen ingen nyhet. De har sålt prylar och plagg second hand i 125 år.

Regeringen vill försämra A-kassan

Många har säkert hört att den nuvarande regeringen ihop med SD filar på ett förslag om en ny A-kassa. En proposition kom den 4 april om att man vill reformera och göra om omställningsförsäkringen för att förhindra folk från att fuska.

Men vad skulle det nya förslaget innebära om det infördes?

Regeringen och SD hade lovat att man inte skulle röra A-kassan efter valet 2022, för det skulle slå hårt mot vanligt folks plånböcker. Det löftet vill man nu bryta.

Så är det idag

För oss IF Metallare är tanken med A-kassan inte bara att den är till för att man ska trygga sin inkomst när lågkonjunkturen står inför dörren. Den är där för att man inte ska behöva sälja sitt hus, sin bil eller något annat. A-kassan är en trygghet för den som tillfälligt är arbetslös och ska ändå kunna leva normalt. Men det finns en ännu större tanke bakom den och det är

att man ska trygga de som redan jobbar, så att de som inte har en inkomst ska knacka på hos sin tidigare eller nya arbetsgivare för lägre lön. Utan en A-kassa så lönedumpar vi varandra.

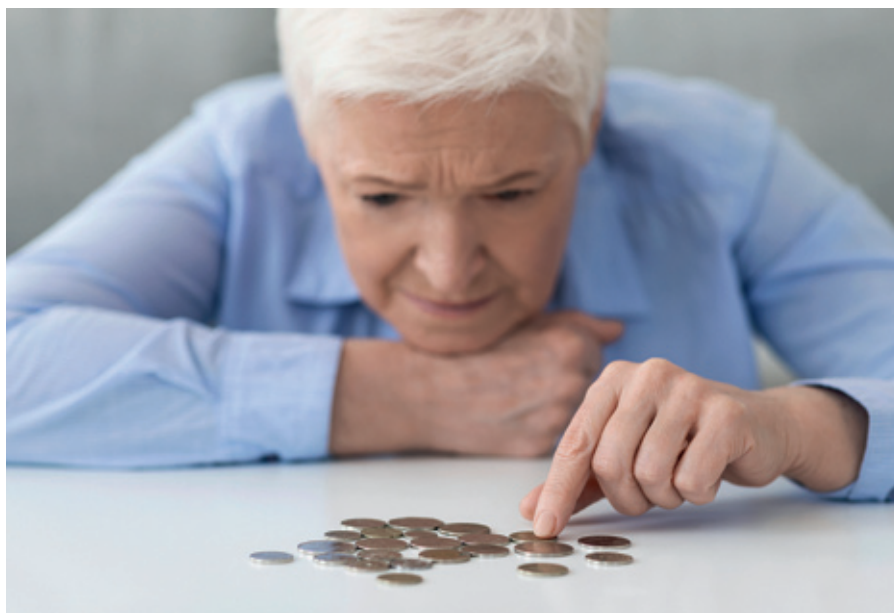
Tanken med A-kassan är att man ska få ut ungefär 80 procent av sin lön. Men så är det inte riktigt med de reglerna vi har nu idag. Nu har man 80 procent av 33 000 under 200 dagar och som sedan sänks gradvis ner till 70 procent under en period tills man når 300 dagar. Efter 300 dagar så är det 65 procent fram till dess att man inte längre är arbetslös.

Så vill man försämra

Detta vill nu regeringen med stöd av SD försämra genom att införa nya regler för A-kassan redan från 1 oktober 2025. Det man vill med de nya förändringarna är att taket höjs till 34 000 kronor och att man får 80 procent i 100 dagar. Därefter är det 70 procent fram till dag 200 och 65 procent till dag 300. Efter dag 300 vill man att ersättning sänks ytterligare 5 procent var hundra dag. Minimum för vad som ska betalas ut är 365 kronor per dag.

Förslaget bygger på att du nu, utöver att du ska uppfylla kraven att vara medlem i A-kassan i ett år, även ska uppfylla ett inkomstkrav på 11 000 kronor per månad.

Peter Tilander

Bildmontage

▲ Jim Tellefsdal har varit med och drivit igenom utbildningscentret för batteriteknik.

Skapar utbildningscenter för batteriteknik

Den gröna omställningen har nått Göteborg och vi har börjat producera nya elektriska fordon och snart även batterier i NOVO Energys fabrik i Torslanda.

Den nya tekniken kommer kräva nya kunskaper hos industriarbetarna både i monteringen på Volvo, i tillverkningen av batterierna och i verkstäderna när fordonen ska servas. Här tar Göteborgs kommun ett stort ansvar och arbetar aktivt för att kunna hjälpa företagen att utbilda befintlig personal och hjälpa arbetslösa att få den kunskap som krävs för att jobba i den växande industrin.

En av de drivande i denna fråga är Jim Tellefsdal, som till vardags är klubbordförande på Scantias lastbilsverkstad i Göte-

borg, men han är även socialdemokratisk gruppleddare och vice ordförande för arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden. Eftersom han själv arbetar i en verkstad och förstår utmaningarna som industrin står inför, så är en av satsningarna, som han och Socialdemokraterna har drivit igenom, att skapa ett utbildningscenter för batteriteknik på Lindholmen.

Öppnas i december

Utbildningscentret ska öppna i december i år. Planen är att fram till 2030 utbilda över 7 000 personer och redan innan utbildningscentret har öppnat så har AB Volvo, Volvo Cars och NOVO Energy köpt utbildningsplatser.

Som det ser ut kommer cirka 40 procent av de som studerar vara anställda, som deras arbetsgivare måste vidareutbilda så de kan ta nya arbeten på arbetsplatsen när

deras gamla arbetsuppgifter ändras i och med digitaliseringen och elektrifieringen. Exempelvis kommer man att bygga ihop batteripaket istället för avgassystem och det kommer finnas nya risker att ta hänsyn till när man reparerar ett elfordon.

Fler trygga och bra jobb

Resterande 60 procent kommer att vara personer som vill börja eller byta arbetsuppgifter i industrin, för många enklare arbeten kommer att försvinna och detta ger dem möjligheten att få ett nytt, mer välbetalt och mer avancerat industriarbete.

– Vuxenutbildning och kompetensförsörjning är en viktig fråga för det socialdemokratiska styret i Göteborg och något vi kommer att fortsätta satsa på under mandatperioden så att industrin kan växa och att vi får fler trygga och bra industriarbeten, säger Jim Tellefsdal.

Gustaf Engbusk

Kvinnligt utbildningspaket ska sänka trösklarna

IF Metall Göteborg har tagit fram ett nytt utbildningspaket som riktar sig till kvinnliga medlemmar och innehåller utbildningarna "medlem i facket", "lagar och avtal" samt "jämsköldhet".

llt detta avslutas med en övernattning på Viskadalen för skapa mer sammanhållning och gemenskap med förhoppningen att deltagarna ska våga behålla kontakten även efter kursen.

Underrepresenterade

– Idén är att sänka trösklarna för att gå facklig utbildning för kvinnor som tyvärr är underrepresenterade i våra utbildningar. Men även skapa större förutsättning för kvinnor att efter avslutad utbildning våga ta ett fackligt uppdrag, säger Angela Persson och Jennie Edholm som är kursens handledare.

Deltagarna hade stora förväntningar på kursen bland annat att lära sig nya saker, träffa nya vänner och få mer facklig förståelse. På lunchen delade deltagarna med sig av erfarenheter från deras respektive arbetsplatser och diskuterade både problem och lösningar.

Tända gnistan

– Det ska bli kul att handleda det nya konceptet och att det är roligt att se hur deltagarna går från att vara helt ovetandes om vad facket är till att i slutet av kursen fått gnistan och viljan att vilja förändra sin arbetsplats.

– Extra roligt är att det är första kursen för många av de 18 deltagarna, vilket ger en bra grund för gruppen att utvecklas under våra dagar tillsammans, säger Angela Persson.

Låter detta som en utbildning för dig? Nästa studiekatalog kommer till arbetsplatserna i början av januari – håll utkik!

Gustaf Engbusk

▲ På IF Metalls kurser lär vi oss av varandra genom att dela erfarenheter!

▲ I början av kursen kommer deltagarna gemensamt överens om vad de vill lära sig och vilka områden som handledarna ska fokusera på.

◀ Jeanette Manning arbetar som montör på Emerson i Mölnlycke där hon gjuter och löder antenner till sjöfarten. Hon valde att ansöka till kursen för hon vill lära sig nya saker som hon kan ta med till arbetskamraterna på golvet. Samtidigt som hon är i den åldern då hon har mycket erfarenhet att dela med sig av till de andra deltagarna.

▶ Angelica Drejhede har arbetat som truckförare på Volvo Cars i sju år och det här är hennes första utbildning. Hon vill lära sig vilka rättigheter som man har och inte bara sina skyldigheter vilket företaget är snabba på att berätta om.

Sannfinländarna bakom högerens offensiv mot facken

När Socialdemokraterna förlorade makten efter valet 2023 påbörjade den finska högern en offensiv för att försämra för arbetare och vanligt folk. Bland annat planerar de att införa visstidsanställningar, karensavdrag, försämra sjukförsäkringen och a-kassan, göra det lättare att säga upp folk och sänka löneanspråken som medlarna kan lägga bud på.

Under våren har de finska fackförningarna svarat på denna offensiv genom flera veckor långa politiska strejker där hela Finlands industri har stått still. För att stoppa facken från att strejka har regeringen nu infört ett förbud mot politiska strejker längre än 24 timmar och inför personliga strejkskadestånd. De har dessutom infört många inskränkningar i rätten till sympatiåtgärder, vilket kan komma att påverka den svenska Tesla-strejken i framtiden.

Inga centrala kollektivavtal

Vidare har arbetsgivarna i den stora trä- och papperssektorn och teknikkarbetsgivarna fattat beslut om att sluta med centrala kollektivavtal. I dessa branscher blir det istället upp till varje fabrik och arbetsplats att teckna egna avtal.

Saknas det fackliga företrädare på arbetsplatsen kommer företagen dessutom att kunna skriva kollektivavtal om försämringar av arbetsrätten mellan oorganiserade arbetsgivare och icke-fackliga företrädare. Företagarna i Finland hoppas på att dessa ska kunna undvika branschavtalens löner, arbetstidsregler med mera och anpassa det lokala avtalet till företagets orderstock, arbetskraftsbehov och ekonomi.

Bryter tidigare löften

Det vi ser i Finland är hur de traditionella högerpartierna har börjat att samarbeta med Sannfinländarna, som är Finlands motsvarighet till Sverigedemokraterna. Sannfinländarna har backat alla krav på

▲ Tusentals strejkande samlades i centrala Helsingfors med krav på en ny politik. Hildur Boldt på det finska Servicefacket menar att förändringarna som den finska regeringen genomfört kommer att ändra finsk arbetsmarknad i grunden. "Regeringen inför allt som arbetsgivarna vill ha".

◀ Petteri Männistö, som arbetar för den finska motsvarigheten till IF Metall, säger att förändringarna har inneburit att han har behövt organisera lokala strejker och starta en stor lokal verksamhet nu när inga centrala kollektivavtal finns kvar.

– I höst börjar de nya kollektivavtalsförhandlingarna för nästa period och utan centrala avtal kommer det bli många strejker för företagen vill ha in fler försämringar i de lokala avtalen, tror Petteri.

▲ Strejkvakter stoppade produktionen runt om i Finland i åtta veckor under våren.

försämringar för arbetare, trots att de lovade motsatsen i valrörelsen mot att regeringen inför en hårdare flyktingpolitik.

Här kan man dra paralleller till försämringarna av A-kassan som SD har gått

med på, trots att de lovade något annat innan valet. Främlingsfientliga och populistiska partier säger en sak innan valet och en annan sak efter.

Gustaf Engbusk

Foto: Jesper Hallén

Utöka tillträdesrätten för skyddsombuden

DET DÖR NÄSTAN en person i veckan på svenska arbetsmarknad. En pappa, en mamma, en dotter, en son, någons nära vän, som går till jobbet för att aldrig återvända. Vi kan inte ha det så.

Socialdemokraterna och facket måste trappa upp kampen för trygghet på arbetsmarknaden. Vi socialdemokrater arbetar på flera fronter för att komma tillrätta med problemet.

SVERIGE HAR ETT stort problem med oseriösa och inte sällan rent kriminella arbetsgivare som gömmer sig i ett myller av led efter led av underentreprenörer. Vi vill agera mot dessa långa led av underentreprenörer och mot oseriösa arbetsgivare, vi vill att huvudentreprenören ska vara ansvarig för att underleverantörer betalar kollektivavtalsenliga löner och arbetsgivaravgifter och vi vill att det ska ställas sociala krav när det sker upphandlingar med skattepengar. Här i Göteborg har vi testat ställa krav på kollektivavtal vid upphandling.

Ett problem är att oseriösa arbetsgivare inte sällan tar in utländsk arbetskraft som

utnyttjas hänsynslöst. Detta leder även till lönedumpning. Vi vill återinföra arbetsmarknadsprövning för arbetskraftsinvandrare för att komma tillrätta med detta och vi vill att arbetskraftsinvandring enbart ska tillåtas när rätt arbetskraft inte kan hittas i Sverige.

Skyddsombuden har en väldigt viktig roll och vi vill utöka tillträdesrätten för dessa.

MEN VIKTIGAST AV ALLT är en fortsatt nära och stark samverkan med LO-facken. Socialdemokraterna skapades av den fackliga rörelsen och kommer alltid vara tätt sammanknutna med denna.

Genom denna samverkan arbetar vi ständigt med att vara uppdaterade på och driva deras frågor.

Svensk arbetarrörelse kan aldrig vara nöjda innan varenda arbetstagare som går till jobbet på morgonen kommer hem till sina nära och kära på eftermiddagen.

Mattias Jonsson
Riksdagsledamot och ordförande för Socialdemokraterna i Göteborg

Vi var pigga på att rösta i förtid

■ Nästan hälften av alla som hade rösträtt i årets EU-val tog vara på möjligheten att rösta i förtid. Det visar siffror från Valmyndigheten. Två miljoner väljare förtidsröstade och det är en stor ökning jämfört med EU-valet 2019 då 1,6 miljoner gick till valurnorna före valdagen.

Den lokal för förtidsröstning som tog emot flest väljare i landet var Nordstan i Göteborg. Där valde 26 000 personer att lämna sin röst.

Valmyndigheten skriver att det är positivt att så många röstade i förhand. Utspridd röstning minskar riskerna för att det blir långa köer på valdagen.

Kvinnor har fortfarande lägre löner än män

■ 4 200 kronor i månaden. Så mycket lägre löner har kvinnor än män i genomsnitt sett över alla branscher i hela Sverige. Detta trots att kvinnor numera utbildar sig längre än män gör och trots att akademiska utbildningar är vanligare bland kvinnor. (Källa: Medlingsinstitutet)

Sexuella trakasserier mot unga kvinnor

■ Sexuella trakasserier mot unga kvinnor på jobbet är mycket vanliga. Något mer än var tredje kvinna 20–24 år uppger sig ha varit utsatt för det från en chef, kollega eller annan person på arbetsplatsen under de senaste tolv månaderna. Detta framgår av rapporten "Fokus på ungas arbetsmiljö" som presenterades av Arbetsmiljöverket tidigare i år.

Radiohjälpen har högst anseende

■ Vilka organisationer är mest omtyckta och respekterade i Sverige? Svaret är Radiohjälpen, Svenska Turistföreningen, Fri-luftsfrämjandet, RFSU och Astma- och allergiförbundet. Uppgifterna finns i det som kallas för "Anseendebarenmetern" och som publiceras varje år av Verian (tidigare Kantar Sifo). Anseendet för IF Metall ligger en bit under genomsnittet. Ytterligare en bit ner finns LO som ändå tagit ett rejält kliv uppåt.

Störst minskning av anseendet noteras för Polisförbundet och Svenska Fotbollförbundet.

Ny arbetsmiljögrupp för mindre arbetsplatser

– Som regionalt skydds/fackligt ombud är man inte på en arbetsplats för att stjäla utan vi där för att hjälpa, säger Philip Källström som är ordförande för klubben på Volvo Truck center.

Han är även ordförande för den nya arbetsmiljögruppen för IF Metall Göteborg. Gruppen arbetar med att organisera både den fackliga och skyddsverksamheten på mindre arbetsplatser som har medlemmar men ingen egen verkstadsklubb.

Dessa medlemmar får hjälp av regionala fackliga ombud och regionala skyddsombud som är förtroendevalda som verkar utanför den egna arbetsplatsen.

Fyra regioner

Arbetet går ut på att tillsammans göra arbetsplatsbesök och vara en hjälp för medlemmarna på den mindre arbetsplatsen.

Ett typiskt besök går till så att skyddsombudet går på en skydds rond och inspekterar arbetsmiljön och samtidigt arbetar det fackliga ombudet med att informera medlemmarna om löneförhandlingar, försäkringar och medlemskapets värde. De bevakar medlemmarnas intresse både fackligt och arbetsmiljömässigt helt enkelt!

Verksamheten är uppdelad i fyra regionkommittéer som hanterar försäkringar, arbetsmiljö och uppsökeri inom ett geografiskt område. Lite som en verkstadsklubb men utan förhandlingsmandat. De hjälper alla medlemmar inom det geografiska området på arbetsplatser med kollektivavtal och vissa arbetsplatser med bara medlemmar för att bevaka deras intressen och förmå fler företag att teckna kollektivavtal.

Två yrkesklubbar

Eftersom IF Metall tror att man får bäst facklig hjälp av någon som förstår ens situation finns det två yrkesklubbar som gruppen ansvarar över; Smides- och Bilklubben. Bilklubben representerar alla som tillhör motorbranschavtalet och Smides-

▲ – Det bästa med att vara RFO är att träffa alla medlemmar och att man får se nya saker som man kan ta med sig till den egna och andras arbetsplats, säger Philip Källström.

klubben representerar alla som arbetar inom Svemek-avtalet. Detta för att man har en högre kunskap inom den egna branschen, en förtroendevald på en bilverkstad har större förståelse för de frågor och arbetsmiljöproblem som kan finnas på en annan fordonsverkstad och detta är ett upplägg som skapar mycket medlemsnytta.

Om du är förtroendevald och vill dela med dig av dina kunskaper till andra mindre arbetsplatser så behövs det ständigt nya regionala skydds- och fackombud. Kontakta Philip Källström för mer information på philip.kallstrom@ifmetall.se.

Gustaf Engbusk

– Människor med tillfälliga jobb är beredda att göra mycket för att få fast anställning. Bland annat kan de ligga lågt när de ser risker på arbetsplatsen – hålla tyst istället för att rapportera.

Allt för att inte framstå som krånglig eller stökig, säger Patrik Johansson som är regionalt skyddsombud på IF Metall Göteborg.

De vågar inte säga ifrån

Otrygga jobb ökar risken för arbetsolyckor och sjukfrånvaro

öretagsbesök är en viktig del av Patrik Johanssons uppdrag. Ganska ofta upplever han hur tillfälliga, otrygga anställningsformer kan ställa till det i vardagen.

Många av dem han möter är tacksamma för att de över huvud taget har ett jobb, trots att det är tillfälligt och osäkert.

– Därför kan de välja att gå till jobbet även när de är sjuka.

– Därför kanske den som fått ont i ryggen av jobbet håller tyst om det.

– De är rädda att sjukfrånvaro kan betyda att de bli avbokade och inte får komma tillbaka.

Därför är de superlojala.

De tillfälliga jobbens fel

På samma sätt kan tillfälligt anställda tänka när det gäller risker. Ur deras synvinkel kan det vara säk-

rare att blunda för farorna, än att vara besvärlig och säga ifrån.

Särskilt utsatta är de som kommer från andra länder. Svenska språket tar tid att lära sig. Regler, rättigheter och skyldigheter på svensk arbetsmarknad skiljer sig mycket från vad som gäller på andra håll.

– Att riskanmälningar kan utebli ska inte skyllas på alla de människor som tvingas ta otrygga jobb, säger Patrik. Utan felet, det är de otrygga anställningsformerna.

Patrik Johansson.

Ett tragiskt 2023

2023 var ett tragiskt rekordår för dödsolyckor på svenska arbetsplatser. 63 människor miste livet – fler än en varje vecka. Nästan 40 000 drabbades av arbetsolyckor med sjukfrånvaro som följd. Dessutom inträffade fler än 85 000 olyckor utan sjukfrånvaro.

En av grundpelarna i arbetsmiljölagen är att förebygga risker för ohälsa och olycksfall. Arbetsgivarerna har alltid huvudansvaret, men även anställda

skerna h dödsfall på jobbet

har ett visst ansvar. Den som märker att det finns risk för liv och hälsa ska snarast underrätta arbetsgivare eller skyddsombud.

Men de som har olika former av tillfälliga jobb har ofta målet att få en fast anställning.

– Den möjligheten vill de flesta inte äventyra genom att komma med dåliga nyheter som att till exempel anmäla en risk, tror Patrik.

– Ur det perspektivet kan man absolut säga att otrygga jobb ökar riskerna för arbetsolyckor, och i värsta fall dödsfall, i arbetet.

En halv miljon har otrygga jobb

I Sverige har ungefär en halv miljon människor otrygga jobb; bemanning, ofrivillig konsult, SMS-jobbare, gig-jobb och liknande.

• De är tvingade till oförutsägbara liv med ekonomisk osäkerhet. Det blir svårt att planera framtiden och omöjligt att få vettiga lån till köp av exempelvis bostad eller bil.

*Kort sagt:
Du biter inte
den hand
som föder dig.*

• Risken att dö i förtid är 20 procent högre för dem som har osäkra jobb, enligt en forskningsstudie från Karolinska institutet, 2023. "Att osäkra jobb är farligt för hälsan råder det inga tvivel om," säger en av forskarna till tidningen Akademikern.

• Personskador på jobbet är dubbelt så vanliga bland uthyrd personal jämfört med snittet för samtliga branscher. Skillnaden har varit ungefär lika stor de senaste fem åren. (Arbetsmiljöverket, 2023).

Forskare söker förklaringar

På Myndigheten för arbetsmiljökunskap, Mynak, studerar man de här frågorna. Målet är att hitta förklaringar till tystnadskulturen som finns i delar av arbetslivet.

– Någon större undersökning har aldrig gjorts tidigare, säger Lasse Nivér som är kommunikatör på Mynak.

– Kunskaper om detta är efterfrågade av både arbetsgivare och fackförbund.

Viss forskning har ändå genomförts.

I en studie från London School of Economics (2021) konstaterar forskarna: "... att undanhålla säkerhetsproblem när man möter risker – säkerhetstystnad – är en avgörande orsak till olyckor". De pekar på exempel från flera branscher, som flygindustri, offshore och sjukvård, där säkerhetstystnad har fått tragiska följder.

En forskare från universitetet i Leipzig, Tyskland, skriver bland annat att tillfällig arbetskraft är mer sårbar och mindre benägen att lyfta fram kritiska frågor. Tillfällig arbetskraft har också lägre status och tror inte att deras kritik blir hörd. Det bidrar till att de är tysta.

Svårt att mäta tystnad

Men hur stort är problemet? Frågan går till Peter Fröven som är arbetsmiljöombudsman på IF Metalls förbunds kontor:

– Tystnadskultur är svårt att mäta, eftersom det handlar om vad människor väljer att inte göra.

– Men mycket talar för att otrygga anställningar leder människor till tystnad. Den som fått ett tillfälligt jobb är ofta angelägen om att visa sitt bästa jag och sina bästa prestationer, för att kanske bli aktuell för en tillsvidareanställning. En naturlig del av detta kan bli att de undviker att lyfta fram problem som till exempel risker på arbetsplatsen.

– Kort sagt: Du biter inte den hand som föder dig, säger Peter.

– Detta står i tydlig motsats till vad som länge varit högt värderat i svenska företag, medarbetare som tar ansvar för det som händer omkring dem och som säger ifrån om något är fel, eller kan bli fel.

Peter Fröven.

Carola Löfstrand.

Särskilt utsatta är de som har otrygga anställningsformer och tidsbegränsade anställningar.

Carola Löfstrand är arbetsmiljöutredare på LO. Hon är försiktig i sina kommentarer eftersom det inte finns tillräckligt med forskning på området att luta sig mot.

Hotfulla kulturer

– Det vi hör är vad medlemmarna säger på arbetsplatserna och vad våra fackligt förtroendevalda berättar för oss.

– Av det kan vi bland annat sluta oss till att det finns kulturer på en del arbetsplatser, där hot om repressalier kan göra att anställda håller inne med påpekanden, kritik och varningar. Det kan gälla allt från enkla saker som att en mikro som inte fungerar, till livshotande risker som att skyddsdräcken saknas.

– Särskilt utsatta är de som har otrygga anställningsformer och tidsbegränsade anställningar, hävdar Carola.

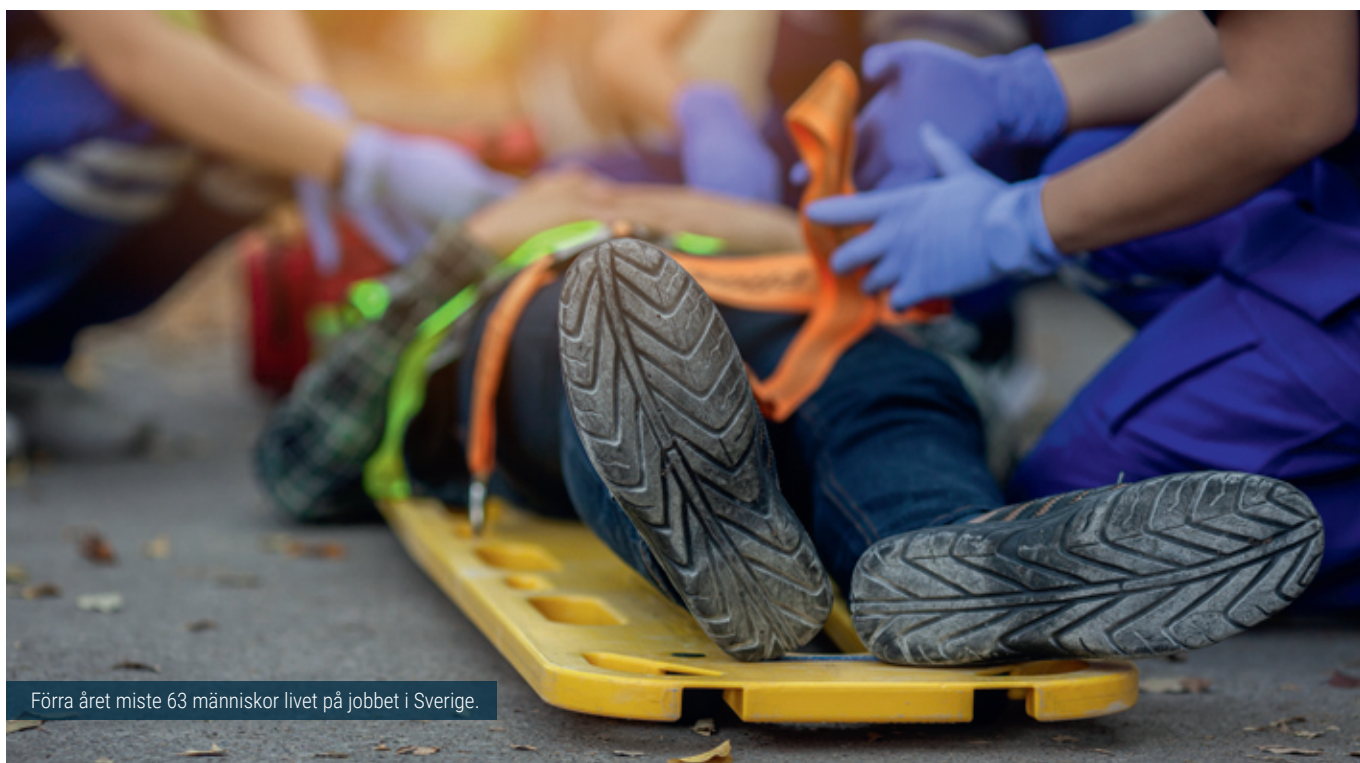
Starka fackföreningar behövs

– Med fler osäkra anställningar på samma arbetsplats följer att fler hamnar utanför den trygghet som det ger att vara medlem i facket, att ha kollektivavtal och ett utbildat skyddsombud. Skyddsombud kan påtala brister och risker. Både de och fackligt förtroendevalda har skyddande rättigheter mot repressalier från arbetsgivaren.

– Det är därför som skyddsombuden är fackliga. De vågar påtala det som andra inte vågar så att alla ska kunna gå oskadda hem från jobbet varje dag.

Carola Löfstrand och Peter Fröven slår fast att det bästa botemedlet mot tystnadskulturer är starka fackföreningar. De står upp och tar fajten när medlemmar får problem eller råkar illa ut.

Ulf Axelson

Förra året miste 63 människor livet på jobbet i Sverige.

▲ – Det är bra att kunna låna så barnen kan testa på att skejta, så man inte köper något som blir tråkigt efter en vecka och sen bara samlar damm i garderoben, tycker Maria som gärna vänder sig till Fritidsbanken.

Låna sport- & friluftssaker helt gratis i 14 dagar!

Fritidsbankens idé är att man kan skänka gamla idrotts- och friluftslivsgrejer som ligger hemma och samlar damm till deras verksamhet, så att de likt ett bibliotek kan låna ut dem till andra göteborgare. Detta för att skapa möjligheter för ett aktivt liv för alla oavsett plånbok samtidigt som man minskar miljöpåverkan.

Fritidsbanken var fram till 1 januari i år en ideell verksamhet, men nu har verksamheten tagits över av kommunen och flyttat till Handelsbankens gamla lokaler på Frölunda torg. Denna satsning på 5 miljoner kronor i kommunens budget har lett till en stor ökning av antalet utlån och skapat en större möjlighet för en meningsfull fritid för alla göteborgare.

Alfred Ekman (S) är ordförande för socialnämnden i sydvästra Göteborg som ansvarar för verksamheten. Han tycker att verksamheten har blivit en succé och hoppas att utveckla verksamheten ytterligare under mandatperioden, antingen genom att öppna ytterligare en fritidsbank eller

▲ Alfred Ekman, ordförande för socialförvaltningen sydväst, klippte banden och invigde de nya fina lokalerna på Frölunda Torg. Foto: Mikael Damberg.

genom fritidsbankbussar som är som bokbussar.

Fritidsbanken har öppet alla dagar klockan 10–20, liksom de övriga butikerna på Frölunda Torg. Man kan låna allt ifrån fiskespön och drag till skidor och tennisracket. Verksamheten i Frölunda har cirka

9 000 saker på lager att låna ut. Så istället för att köpa nytt eller istället för att slänga skidor/skridskor/rackets så låna/lämna in dem på Fritidsbanken istället. Det är det bra för både samhället, plånboken, miljön och göteborgarna!

Gustaf Engbusk

Den bästa biltvätten gör man inte hemma

■ I smutsen på en bil finns massor av föroreningar som innehåller gifter som i sin tur skadar både miljön och oss människor. Den som tvättar bilen i en tvätthall behöver inte bekymra sig om detta. Där finns reningsanläggningar som skiljer av skadliga ämnen från tvättvattnet.

Om man däremot tvättar bilen hemma kan risken vara stor att förorenat vatten hamnar i till exempel vattendrag som leder till sjöar där dricksvatten hämtas.

I det som heter miljöbalken finns hänsynsregler. De gäller alla. Var och en är skyldig att göra det som krävs och som är rimligt för att undvika att skada miljön.

Här är städerna med flest rika i världen

■ I vilka städer väljer dollarmiljonärerna och dollarmiljardärerna att bosätta sig? Svaret finns i den årliga rapporten World's wealthiest cities (Världens rikaste städer):

- New York city
- San Fransisco Bay Area
- Tokyo
- Singapore
- London
- Los Angeles
- Paris
- Sydney
- Hongkong
- Peking

Göteborg finns inte med i listan...

Göteborg näst bästa mobilitetsstaden

■ "Göteborg har jobbat länge med att öka möjligheterna att cykla och åka kollektivt i en stad som är den svenska bilindustrins hjärta."

Så skriver tidningen Dagens Industri i sin motivering till Göteborg som Sveriges näst bästa mobilitetsstad. I rankingen har man studerat hur det går att på max 15 minuter ta sig med cykel till bland annat arbetsplatser, skolor, idrottsanläggningar, handel och hållplatser för kollektivtrafiken.

Att storstäderna har fördel i det här sammanhanget märks tydligt i resultatet. Stockholm kniper förstaplatsen framför Göteborg och Malmö placerar sig som fyra. En av avsikterna med rapporten är att inspirera och sporra landets kommuner att bli ännu bättre, skriver Dagens Industri.

Utöver äran finns vinster i form av en mer hälsosam, grön och transporteffektiv stad.

▲ De svenska deltagarna i Genève-skolan kom ifrån både LO- och TCO-förbund och skapade kontakter mellan arbetare och tjänstemän.

De nordiska facken sammanförs i Genève

– Absolut! Jag skulle absolut kunna rekommendera andra att gå denna utbildning. Det var både väldigt och givande. Och att få träffa andra fackliga kamrater från de nordiska länderna har gett mig en insikt om att det är tillsammans vi löser allas våra problem och utmaningar, säger Gustaf Engbusk som är förtroendevald på Volvo Lastvagnar.

Genèveskolan är en folkhögskola som bildades 1931 för att öka det internationella samarbetet. Skolan har band till de fackliga organisationerna i de nordiska länderna.

Nordiska folkhögskolan i Genève är öppen för alla men vill främst ge yngre aktiva medlemmar inom folkrörelseorganisationer i Norden möjlighet till närmare inbördes kontakter och gemensamma studier i internationella frågor.

Skolans årliga kurs i Genève följer FN-konferensen om arbetslivsfrågor vid fackorganet ILO. Det är en intensiv konferensmiljö där man kommer att möta människor från hela världen.

Gustaf sökte utbildningen på uppmaning av Ulf Albinsson, som är klubbordförande på Volvo Lastvagnar. Och Gustaf ångrar inte att han sökte, även om tempot på utbildningen var otroligt intensiv.

Förföljer facket

– Vi fick följa ILO-kongressen och fick välja mellan att följa olika kommittéernas

arbete under kongressen. Jag valde att följa CAS-kommittén som arbetar med att se till att länderna följer de internationella överenskommelserna som finns.

– Bland annat diskuterade man situationen i Belarus där regimen har fängslat många fackföreningsledare och de blir klassade som politiska fångar. Det betyder att de får en "gul lapp" på sina kläder och blir sämst behandlade i fängelset. De har ingen möjlighet till kontakt med omvärlden och de blir trakasserade och miss-handlade. Regeringen har dessutom upplöst de fria fackförbunden och konfiskerat deras tillhörigheter.

– Man diskuterade även situationen i Algeriet och Myanmar, två andra länder där man trakasserar och misshandlar fackföreningsföreträdare och förbjuder fack och strejker, fortsätter Gustaf.

Knyta kontakter

Skolans uppgift, förutom att anordna kursen är att öka det internationella samarbetet, belysa de problem som den internationella fackföreningsrörelsen står inför, men den ska även få deltagarna att utbyta erfarenheter med varandra.

– Skolan ska få deltagarna att knyta kontakter med varandra. På ILO-kongressen finns fackföreningsaktiva från hela världen.

– Skolan gav oss deltagare en insikt i hur FN-organet ILO, International Labour organisation, fungerar, vad det jobbar med. Men framförallt får den internationella fackföreningsrörelsen att börja samarbeta mer. För det är tillsammans som vi kan göra skillnad i världen, inte var land för sig, avslutar Gustaf Engbusk.

Kristofer Bergman

▲ Zaklina Rohman och Janne Köster från IF Metall Göteborg tillsammans med lokala fackliga representanter vid ett marmordagbrott i Nordmakedonien.

Internationell solidaritet och samarbete över gränserna

IF Metall Göteborg besökte under mars SIER, den fackliga organisationen för industrin samt energi- och gruvsektorn i Nordmakedonien. De fackliga organisationerna möttes med stöd av Olof Palmes internationella center med mål om fortsatt samarbete i framtiden.

Under besöket deltog Janne Köster, ansvarig för IF Metall Göteborgs internationella arbete från avdelningsstyrelsen, samt ansvarig ombudsman för internationellt arbete, Zaklina Rohman.

Från SIER deltog ordföranden Igor Gjerasov och Mare Anceva, SIER:s avgående generalsekreterare, tillsammans med Levend Bicaku, programhandläggare Nordmakedonien på OPC, som tog emot delegationen från Sverige.

SIER är en relevant och progressiv industrifackförening. Under de senaste två åren har de fått många nya medlemmar genom en aktiv organisationsprocess, särskilt i de tekniska utvecklingszonerna som

är skattebefriade samt svåra att organisera för fackföreningarna i Nordmakedonien. Under besöket gästade delegationen företaget Kemet och deras fackliga organisation i en av de 11 skattebefriade zonerna.

Politiska läget påverkar

Makedoniens fackföreningsförbund SSM, som är SIER:s huvudorganisation och organiserar 17 fackförbund med en liknande struktur som LO, var en av organisationerna IF Metall Göteborg mötte under veckan. Ordförande Slobodan Trendafilov tog emot besökarna på SSM:s kontor i Skopje. Internationell solidaritet och samarbete över gränserna var tema för dagen.

Slobodan berättade om hur det politiska läget påverkar fackföreningsrörelsen och om utmaningar de har för att organisera arbetarna i Nordmakedonien. Med en arbetsrättslagstiftning som möjliggör visstidsanställningar i upp till fem år är det svårt att få nya förtroendevalda på arbetsplatserna.

Osäkert för gruvindustrin

Levend Bicaku från OPC hade ordnat besök på svenska ambassaden tillsammans med SIDA. Rättvis omställning i

Nordmakedonien är högst aktuell. Nordmakedonien har anslutit sig till EU:s initiativ för nedläggning av brunkolsgruvor och företagen har redan påbörjat planeringen av att stänga värmecentralerna eftersom utrustningen närmar sig slutet av sin livslängd. Fackföreningarna och medlemmarna är dock ännu inte involverade i processen, det råder brist på information och de hålls ovetande om de möjliga konsekvenserna gällande deras arbeten.

Besöket avslutades med besök på ett antal gruvor i landet där den aktuella frågan var grön och rättvis omställning, arbetsmiljö och organisering. Stolta fackliga organisationer med en rik historia av fackligt arbete, många medlemmar men med stor osäkerhet inför de förändringar som de står inför.

Stora utmaningar

SIER har stora framtida utmaningar men också en stark vilja att blicka framåt. De har som mål att organisera arbetarna i de fria ekonomiska zonerna i Nordmakedonien men även i övriga landet, förbättra arbetsvillkor för arbetstagarna och delta aktivt i den rättvisa omställningen.

Zaklina Rohman

Stillasittande vuxna är ett globalt problem

■ En stor del av jordens vuxna befolkning rör sig alldeles för lite. Det handlar om 1,8 miljarder alltför stillasittande människor, som nu löper ökade risker för att drabbas av exempelvis cancer, diabetes och hjärt- och kärlsjukdomar.

Larmet kommer i en rapport från Världshälsoorganisationen WHO som medicintidskriften The Lancet var först med att publicera. Rekommendationen för att som vuxen få tillräckligt med rörelse per vecka är antingen 150 minuter av måttligt intensiv träning eller 75 minuter intensiv träning.

Fler än en miljard är drabbade av fetma

■ Det största näringsproblemet för människor är inte längre att de får för lite att äta. Istället har övervikt och fetma blivit ett större problem. Världshälsoorganisationen WHO har ställt samman statistik över alla världens länder. Uppgifterna visar att fler än en miljard människor, av jordens åtta miljarder, har kraftig övervikt (fetma).

Dubbelt så många vuxna lider av fetma nu jämfört med 1990.

Antalet barn och unga som är feta har sedan 1990 blivit fyra gånger(!) så stort.

I Europa ligger franska kvinnor och män bäst till. Där är "bara" tio procent av befolkningen klassad som fet. USA brottas med siffror som är fyra gånger högre. Andelen amerikanska kvinnor med fetma är 44 procent och andelen män 42 procent.

Pubdöden fortsätter i England och Wales

■ Antalet pubar i England och Wales fortsätter att minska. Den engelska tidningen The Sun skriver att bara under första halvåret 2024 har minskningen varit så stor att den motsvarar tre stängda pubar varje dag. Pubdöden har pågått i många år, men den fick högre fart av den ekonomiska nedgången som kom när Storbritannien lämnade EU.

▲ – Mest kul var det att besegra det engelska paret och en som heter Pain. Han spelade fult och kunde inte ta en förlust, han kom fram efter matchen och kallade oss "lucky boys" med mera. Vissa är roligare än andra att vinna emot, säger Michael Jonasson och ler.

Michaels bragdinsats på veteran-VM i Rom!

Michael Jonasson arbetar till vardags som montör i Volvo Tuvefabriken, där han även är förtroendevald och hjälper medlemmar med allt från försäkringar, rehab och förhandlingar. När han stämplar ut efter en dag i fabriken och inte ser på IFK Göteborg och dricker öl så spelar han bordtennis, något som han har gjort sedan han var 12 år.

Det är inte första gången Michael Jonasson är med i en stor seniortävling, han har tidigare varit med på flera SM, veteran-VM 2016 i Alicante och veteran-EM i Budapest 2019.

Lottad med ungre

Det som var den stora skillnaden mot tidigare turneringar, var att hans vanliga dubbelpartner hade skadat sig och missade VM. Skador är något som är ganska vanligt i de högre åldersklasserna, säger Jonasson och skrattar.

Istället blev han ihoplottad med den ungerska spelaren Gabor Jancsa och inför VM hade de inte tränat något tillsammans, vilket är en stor nackdel i dubbel.

– Problemen tog inte stopp där, för ung-raren pratade bara ungerska så det var lite svårt att kommunicera. Exempelvis vilken serve man gör så man vet vilken typ av boll som kommer tillbaka. Det var ingen kommunikation alls, säger Michael Jonasson.

Slog sig fram

Trots att de inte kunde kommunicera eller hade spelat med varandra innan så gick det rätt bra. Det började med att de vann 3 av 4 gruppsspelsmatcher och gick vidare till 64-delsfinal mot ett svenskt/italienskt par som de vann emot och under matchen gjorde ett superslag, en så kallad "around the net-roller". Vidare vann de mot ett danskt par i 32-delsfinalen och mot ett engelskt par i 16-delsfinalen, båda med 3–2 i set. Efter det fick de möta det första-seedade kinesiska paret som blev för tuffa. Det är ändå stort att komma topp 16 och 9:a totalt av 360 startade par från hela världen. Nästa veteran-VM spelas i Sydkorea 2026.

Gustaf Engbusk

En riktig höstfavorit!

Gillar du risotto är detta ett recept som du måste prova. Perfekt både som vardagsmat, helgmiddag eller när man får gäster på besök. Den är enkel att tillaga och den rosa-röda färgen av rödbetorna gör att rätten ser riktigt aptitlig ut.

Rödbetsrisotto med sparris & fetaost

Ingredienser:

6 stycken rödbetor.
 2 schalottenlökar.
 3 dl risottoris (Arborio).
 1 citron.
 250 gram sparris.
 1.5 liter buljong (1,5 liter vatten + 3 grönsaksbuljongtärningar).
 Parmesan.
 50 gram smör.
 Smör att steka i.
 1 paket fetaost.
 1 dl vitt vin.
 Olivolja.
 Salt & svartpeppar.

Gör så här:

- Börja med att skala och finhacka schalottenlöken.
- Riv sedan två av rödbetorna på den grövsta delen av rivjärnet.
- Koka upp vattnet på spisen och smula i tre grönsaksbuljongtärningar. Buljongen skall vara varm när vi använder den i risotton.

- Skär upp resterande rödbetor i kuber, dela sparrisen i mindre bitar.
- Fräs löken i olivolja på medelvärme tills den blivit mjuk.
- När löken blivit mjuk är det dags att tillsätta riset. Hög värmen något och låt riset stekas i någon minut tills det börjar bli lite glansigt.
- Tillsätt de rivna rödbetorna och därefter vitt vin.
- Låt vinet koka in i riset.
- När nästan allt vin har kokat bort är det dags att tillsätta buljong. Börja med att hälla i cirka två deciliter och sänk sedan värmen till medelvärme och låt det sjuda försiktigt. Viktigt att röra om i risotton hela tiden.
- Tillsätt mer buljong när nästan all vätska kokat bort, cirka en deciliter åt gången, och fortsätt göra detta tills buljongen har kokat in och riset blivit krämigt men ändå har lite tuggmotstånd. Cirka 17–20 minuter.
- Samtidigt som risotton sjuder så ska vi steka rödbetorna och sparrisen i smör.
- Stek rödbetskuberna och sparrisen på ganska hög värme i smör. När de har fått en fin yta så ska vi salta och peppra.
- När risotton är klar, rör i smöret och ordentligt med riven parmesan.
- Rör runt tills smöret smält, smaka av med salt och peppar.
- Risotton skall vara ganska lös när den är klar. Skulle den vara fast kan man hälla i lite extra buljong tills man får en lösare konsistens.

Servering:

Lägg upp risotton på tallriken och låt den flyta ut. Lägg sedan på de stekta rödbetorna och sparrisen. Smula över fetaost. Toppa sedan med rivet citronskal och parmesan. Smaklig måltid!

Sebastian Eironen

Träben United vann fotbollscupen

Återigen spelades det fotboll på Prioritet Serneke Arena. Många av IF Metalls medlemmar spelade. Men vilket lag var det som vann? Vad hände under spelets gång?

Söndagen den 16 juni var en förträfflig och solig sommardag. Tidigt på morgonen träffades Ungdomskommittén för att göra i ordning planerna som spelarna skulle träffas och spela på. De satte ihop två planer som skulle utgöra två olika gruppspel. I år var det många lag som skulle möta varandra.

Klockan 9 skulle det börja och domarna kom en kvart innan. Markus Svensson, ordförande från Ungdomskommittén, förberedde sig för att prata med deltagarna och visade de vart de skulle se vilken plan de skulle spela på. Han hälsade alla välkomna, talade om reglerna och hänvisade lagen att förbereda sig för spel.

De som var först ut för spel var Påvens Gubbar mot De Bästa. På plan 1 mötte FC Kenan laget Galaktikos. Spelet var då i full gång och många mål gjordes.

Framåt slutet på gruppspellet råkade två av spelarna skada sig och spelen kunde endast fortsätta på en plan fram tills am-

▲ Träben United, laget som gick hem med IF Metalls fotbollscup 2024.

bulansen kunde komma och en läkare fick kolla deras skador. Fick senare höra att båda var okej. Spelet flöt på trots att det spelades bara på en plan. Semifinalerna kunde till slut efter en timma köras på två planer. Där de två vinnande lagen från gruppspelen kunde möta vinnarna från den andra planen.

Slutspelet skulle till att köras efter att de hade blivit en lång väntan för alla lagen. Då en av planerna var avstängd som sagt.

Men finalerna spelades där till slut Blåbox United fick möta Träben United i finalen.

Blåbox United kom på andra plats och ett stort jubel kom från lag Träben United när de fick veta att de kom på första plats. Med detta kan jag meddela att även i år var ett väldigt bra spel och det märktes att de allra flesta var glada för att få träffas och spela fotboll igen.

Peter Tilander

Speltips: Seeing things

Nu är det höst och vad vore det utan ett speltips från datorspelmakarna Robot Invaders. Det är ett bolag som har skapat spel sedan 2011 i Silicon valley. En av deras senaste spel är "Seeing things" som lanserades den 20 augusti i år.

Tidigare spel har varit pusselorienterade i stil med att klicka på saker och finna ledtrådar för att lösa mord bland annat.

Ni som har spelat "Observations duty" känner nog igen spelmekniken som jag kommer att beskriva. Det hela går ut på att man ska överleva 6 timmar och övervaka kameror. Saker kommer att hända under natten som att saker rör sig eller att det dyker upp några konstiga figurer. Så fort det inträffar så ska man klicka på de så att de försvinner.

Man måste ha ett gott minne för att kunna klara sig igenom de tre olika platserna som man tittar igenom. Misslyckas man att klicka

rätt tre gånger så måste man bevisa att man inte är en demon och göra det en demon inte kan som till exempel att räkna fiskar. För demoner kan inte räkna fisk. Logiskt eller hur?

"Seeing things" är ett väldigt bra och lättspelat spel. Vill man öva upp hjärnan så är detta det perfekta spelet för det.

Peter Tilander

Förutom den största vinsten du som medlem i facket har – kollektivavtalet – finns också en rad andra förmåner.

Ditt medlemskap i IF Metall ger mängder med rabatter och erbjudanden på allt från resor, glasögon, underhållning och elavtal till förmånliga medlemslån. Vi har både nationella och lokala erbjudanden. Dina erbjudanden finns laddade på medlemskortet, IF Metall-kortet. Erbjudandena tas fram i samarbete med LO.

Läs mer på ifmetall.se

Välkommen till Gullholmen

■ På vackra Gullholmen ligger anläggningen Gullholmsbaden. Där äger IF Metall Göteborg fyra stugor, i en fantastisk miljö! Gullholmsbaden är perfekt för dig som vill ha det lilla extra. Stugorna hyrs ut året runt, både veckovis och helger.

Husen är lagom för fem personer. De är moderna och utrustade med el, vatten, kyl/frys, TV, dusch och wc. Allt man kan tänkas behöva för några dagar i lugn och ro.

I anläggningens huvudbyggnad finner du en restaurang med en vacker utsikt mot havet. Där erbjuds god mat till humana priser och restaurangen är känd bland annat för sin läckra skaldjursbuffé. Under vinterhalvåret finns även en pub öppen vid olika tillfällen.

Är du intresserad av att hyra en stuga, gå in på avdelningens hemsida www.ifmetall.se/goteborg för att hämta en ansökningsblankett. Eller ring avdelningen, telefon 031-774 32 45 för hjälp och information.

Så här ansöker du om ersättning från arbetslöshetskassan

1 Anmäl dig hos Arbetsförmedlingen din första arbetslösa vardag på deras hemsida eller genom att besöka dem, detta gäller även dig som avslutat din anställning på egen begäran.

2 Ansök om ersättning på IF Metalls arbetslöshetskassas hemsida www.ifmetall.se/akassan. Registrera dig på Mina sidor med hjälp av e-legitimation (om du saknar e-legitimation kontaktar du din bank) Genom att använda dig av Mina sidor kan du skicka in de flesta uppgifter vi behöver för att kunna ta beslut om din ersättning samt fylla i dina tidrapporter.

3 Anmäl ditt bankkonto
Anmäl vilket konto och vilken bank du vill ha din ersättning utbetald till på www.swedbank.se/kontoregister.

4 Skicka in arbetsgivarintyg.
Det är viktigt att vi får in det så snabbt som möjligt så beställ det helst via arbetsgivarintyg.nu. Vilket innebär att din arbetsgivare fyller i intyget elektroniskt.

5 A-kassan går igenom dina handlingar och kollar om något saknas.

6 Skicka in din tidrapport via Mina sidor, du kan skicka in den när datumen på rapporten passerat. A-kassan kan inte ta beslut i ditt ärende förrän en tidrapport skickats in.

7 A-kassan tar beslut i ditt ärende.
När vi har fått alla intyg som vi behöver och din första tidrapport så kommer du att få ett beslut där det framgår om du är berättigad till ersättning från a-kassan.

8 Ansök om ersättning från inkomstförsäkringen genom att fylla i en blankett för inkomstförsäkring. Du hittar blanketten på folksam.se och på ifmetall.se/inkomstforsakring. Bifoga även a-kassans beslut och det första utbetalningsbeskedet

Om du har frågor är du välkommen att kontakta handläggare på telefon 010-198 90 00: Simon Palm, Stavros Cocolis, Patrik Larsson och Jesper Selming.

Svenska unga snabba att flytta hemifrån

■ Unga människor i Sverige hör till dem som tidigt flyttar hemifrån. Förra året var genomsnittsåldern för att lämna föräldrahemmet 21,8 år. Danska unga flyttade lika tidigt och det var bara i Finland som utflyttningen gick ännu lite snabbare; vid 21,4 år.

Snittet för hela EU var 26,3 år. De som bor hemma längst finns i Kroatien där man stannar kvar hos föräldrarna ända till 31,8 års ålder.

För svensk del pekar utvecklingen ändå på att allt fler väljer att bo kvar hos mamma och/eller pappa längre. År 2020 var genomsnittet för utflyttning i Sverige 17,5 år. Det var nästan fyra år tidigare än andraplacerade Danmark, nio år tidigare än snittet för hela EU och nästan 16 år tidigare än i Montenegro. (Källa: Eurostat)

12 miljoner invånare inom bara 25 år

■ Antalet svenska invånare blir bara större och större. En prognos från Världshälsoorganisationen visar att Sverige kommer att ha snudd på 12 miljoner invånare år 2050. Det pekar på en förväntad ökning med mer än en miljon inom 25 år.

Åldersgruppen som kommer att vara störst år 2050 är 55–59 år, men gruppen som ökar mest är +85-åringarna. Enligt prognosen blir de mer än dubbelt så många som de var 2023: sammanlagt över 600 000 personer.

Välkänd IF Metallare fick toppjobb på LO

■ IF Metalls tidigare avtalssekreterare, Veli-Pekka Säikkälä, har bytt arbetsplats. Hans titel är densamma som tidigare, men den nya arbetsplatsen är LO.

Veli-Pekka har arbetat för IF Metall i 28 år och han har under lång tid varit en av organisationens mest framträdande personer. Under det senaste året inte minst som en av huvudpersonerna i den mycket långa strejken på Tesla, som handlar om att få företaget att teckna kollektivavtal.

KRÖNIKA

Foto: Jesper Hallén

Nu inför vi språktesterna som M-styret stoppade

UNDER ALLT FÖR LÅNG TID har personalbrist tvingat förskolor att anställa människor som saknar rätt utbildning och rätt språkkunskaper. Det har varit fel. Personalbrist kan aldrig åtgärdas genom att tumma på grundläggande kompetenskrav.

Det har sänkt välfärdsyrkenas status och lett till att äldre får fel medicin, att människor som lever med en funktionsnedsättning får svårt att kommunicera med sin personliga assistent och att barn får en sämre språkutveckling och halkar efter i skolan.

*

DÄRFÖR HAR SOCIALDEMOKRATERNA i Göteborg i fyra års tid drivit förslag om språktest vid nyanställning för den som ska jobba med barn och äldre. Under förra mandatperioden satte Moderaterna och deras samarbetspartier till höger stopp för alla förslag om språktester, men sedan dess har Göteborg fått ett S-lätt styre som infört språktester i omsorgen. Nyligen tog det S-ledda styret beslut om att också införa dem i förskolan.

En av de vanligaste ursäkter jag hört för att inte införa språktester har varit att det skulle förvärra personalbristen och göra det svårare för invandrare att få jobb. Det vittnar om en helt verklighetsfrånvärd och snudd på nedlåtande syn – både på invandrare och på välfärdspersonal.

*

FÖR DET FÖRSTA är förskolan till för barnen, inte för att försörja nyanlända. För det andra jobbar många invandrare, som har lärt sig språket och skaffat sig rätt kompetens, redan i välfärden. Varför ska man utgå från att folk inte klarar av att lära sig språket? För det tredje torde tydliga kompetenskrav leda till att fler får anledning att lära sig språket och utbilda sig, inte färre.

Med detta sätter vi stopp för nyrekryteringen av personal med allvarliga språkförbistringar. Det är ett första steg mot en bättre förskola som rustar varje barn, oavsett bakgrund, för en lyckad skolgång.

Blerta Hoti (S)

Förskolenämndens ordförande i Göteborg

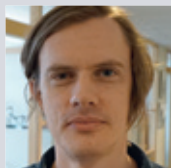
Kolla in IF Metall Göteborg på sociala medier!

Arbetsplatshandläggare

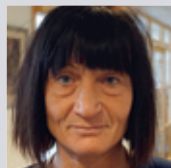
telefonslinga 031-774 32 50

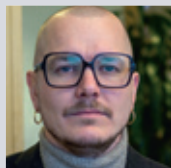
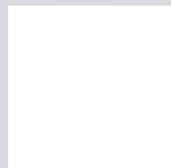
Filomena Fonseca

Niclas Fürst

Susanne Karlsson

FörsäkringarRichard Malm
031-774 32 19**Ekonomi**Camilla Ekeblad
031-774 32 64**Arbetsplatshandläggare**

telefonslinga 031-774 32 50

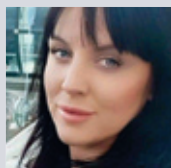
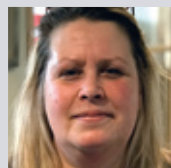
Julie Forsgren

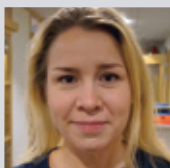
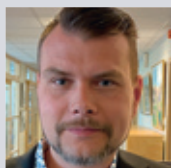
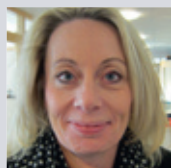
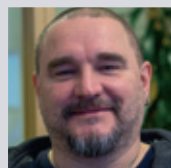
Tarja Kuivala

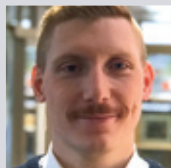
Jennie Edholm

Medlemshandl. Daniella Pecanac
031-774 32 55**Studier**Sandra Christoph
031-774 32 11**Ombudsmän**

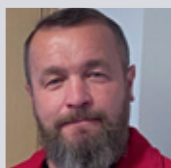
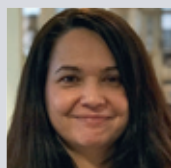
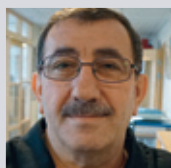
telefonslinga 031-774 32 20

Angelica Teiffel
031-774 32 52Björn Ivarsson
031-774 32 13Carina Cajander
031-774 32 62Dan Holmström
031-774 32 05Daniel Kristoffersson
031-774 32 27**Ombudsmän**

telefonslinga 031-774 32 20

Jan Nilsson
031-774 32 42Karl-Henrik Rosberg
031-774 32 56Kristofer Bergman
031-774 32 16Markus Hallén
031-774 32 02Paul Weis
031-774 32 15**Ombudsmän**

telefonslinga 031-774 32 20

Sofia Rodin
031-774 32 24Vladimir Jankovic
031-774 32 29Zaklina Rohman
031-774 32 14Geurg Lahdou
031-774 32 45Roger Johansson
031-774 32 45**Reception & Gullholmen****IFMETALL GÖTEBORG**
MEDLEMSMAGASIN 3/2024

Ansvarig utgivare: Kristofer Bergman, telefon 031-774 32 16.
Skrivargrupp: Samir Ljusic/Assa Abloy, Peter Tilander/Powerpipe,
 Gustaf Engbusk/Volvo Lastvagnar, Kristofer Bergman/IF Metall och Ulf Axelsson.
Grafisk form: REDskapet. **Tryck:** Printagon, Helsingborg, 2024.

IFMETALL
Göteborg

Adress: IF Metall Göteborg,
 Folkets Hus, Olof Palmes plats 1,
 413 30 Göteborg
Telefon, växel: 031-774 32 00
E-post: goteborg@ifmetall.se

Avdelningsstyrelse**Ordförande:**

Zarko Djurovic, SKF

1:e vice ordförande:

Ulf Albinsson, AB Volvo

2:e vice ordförande:

Adrian Avdullahu, Volvo Cars

Kassör:

Angelica Teiffel, IF Metall

Sekreterare (adjungerad):

Karl-Henrik Rosberg, IF Metall

Ledamöter:

Marie Stenquist, Volvo Cars

Khuania Chalardyaem, Elis

Textilservice

Caroline Holmeberg, IDC

Jan Köster, Volvo Cars

Mohamed Aw-Nor, Adient

Ersättare:

Lena Thornblad, AB Volvo

Rickard Hellberg, Cramo

Philip Källström, Volvo Truck

Edisa Krvavac, IAC

George Diab, SKF

Samir Ljusic, Assa Abloy

Isak Ekblom, Bilia

B Posttidning

IF Metall Göteborg, Folkets Hus
Olof Palmes plats, 413 04 Göteborg

				→		DÅ & DÅ	↙	DIGITAL	↘	TRÅSK		
				TITEL								
				ENVIS DRAGARE		ALLARD SOM SJÖNG I FRIENDS		VILKEN TID	↘			
				↙				SKYLTT-GAS	URVAL			
				ETTA								
○ AA	↓	JOD	KÄRVE	BLIR SAGAN		BÖNAR	↘	REGI-STER			FELFRI	SINGA-PORE
RÅKEN-SKAPE-RNA									ALSTER			
		STRÖM			REPRES-ENTANT	SNO ÄPPLÉN		ILSK FÄRG	ÅDRA			
ÄR ENÖGD						BJÖRN-TASS			INSEKT	KYLER I BILEN		FÖRSTA ----- TREDJE
KALIUM		ANONYMT SÄLLSKAP	UNGDOMS-ORGANI-SATION	FLOD I LAOS		SKÅRET			SMÖR-GÅS			
GOTL-ÄNDSK KOMMUN				ÄR TE EN TYP AV								
WACHT-MEISTER				KUNGS-FISKAR			IHÅLIG CYLINDER		GULD-PENGAR	KVÄVE	DRIVA FRAM	HÖGST UPP
URSÄKTA?		ASAR					PÅ UTSIDAN					
↙		DANSKT Å			FÖR VARM DRYCK	TIDS-EPOK	NICKEL			ÄLTA		
KORT-FÄRG		VÄXTER					ÄR GBG-GUBBE		LAG I SUPER-ETTAN	TITTA LITEN TOMTE		
↙							UPPVAKTAR BIDROTNING					
				ACTION-FILM				ROMERSK TVÅA				KOMMUN
		ROVA		HIVA		STYCK	GNAGARE				GRIPA ALIEN	
BLÅ-GRÖN						HÖJD			VÅRT DOMÅN			LITER
									AGN			
100m ²	↙			27 NOVE-MBER	↘		SYSSEL-SÄTTNING	↘		↘		

KONSTRUKTÖR: ANDERS ÅHRÉN